

1. Veranderingen in (commentaren van) de Spelregels

~~Doorgestreept~~ is verwijderd.

Rood is nieuw.

Spelregel	Tekst	Toelichting
Voorwoord	Voor de degenen die kennis willen nemen van de internationale spelregels verwijzen we naar de site van de FIVB: https://www.fivb.com/volleyball/the-game/official-volleyball-rules/	Nieuwe werkende URL toegevoegd
1.4.2-com1 kader TD en lager	Het is in de situatie waarbij geen 2 m vrije servicezone aanwezig is, toegestaan om met één voet in het speelveld te serveren. Dit geldt ook bij een sprongservice.	Dubbel commentaar. Stond al bij 12.4.3-com1
1.4.4-com1 kader TD en lager	De libero vervangingen mogen plaatsvinden via de zijlijn van de achterzone en via de achterlijn zolang de vervangingen voor de scheidsrechters zichtbaar blijven.	Dubbel commentaar. Stond al bij 19.3.2.7-com1
4.2.1-com3 kader TD en lager	Indien de teamleden, anders dan de coach, staan nabij hun spelersbank verliezen zij het recht om te communiceren met de spelers in het speelveld. Indien ze dit toch doen, dient de 1e scheidsrechter dit te bestraffen met een officiële waarschuwing (als dit de eerste keer is).	Commentaar verwijderd. Wijziging visie in TD en lager. Spelregel 5.2.3.4 wordt gerespecteerd. <i>“De coach mag evenals de andere leden van het team aanwijzingen geven aan de spelers in het speelveld.”</i> In TD en lager mag elk teamlid staan <u>nabij</u> hun spelersbank. Het verbod voor staande teamleden om aanwijzingen te geven, is opgeheven. Maar de coach blijft wel de enige die aanwijzingen staand/lopend langs de <i>zijlijn</i> mag geven.

Spelregel	Tekst	Toelichting
4.3.1-com1	Het dragen van een hoofddeksel is niet toegestaan. Een haarband of iets dergelijks wordt niet als een hoofddeksel beschouwd. Een uitzondering wordt gemaakt voor het spelen met een hoofddoek en lange broek indien de speelster aangeeft moslim te zijn om religieuze redenen, indien een speelster dit aangeeft . De lange broek moet voldoen aan de bestaande kledingvoorschriften (kleur en nummer).	Aanpassing commentaar. Een speelster mag spelen met hoofddoek en lange broek om religieuze redenen, ongeacht welke religie.
5.2.3.2-com1 kader TD en lager	De coach mag, evenals de andere teamstafliden en de spelers die niet aan het spel deelnemen , op elke willekeurige plaats op de spelersbank zitten.	Verduidelijking tekst n.a.v. veelgestelde vraag.
12.4.3-com1 kader TD en lager	Het is in de situatie waarbij geen 2m vrije zone aanwezig is, toegestaan om met één voet in het speelveld te serveren. Dit geldt ook bij de afzet voor een sprongservice. Indien de vrije zone achter de achterlijn minder dan 2 m is, mag de serveerder met één voet in het speelveld serveren (of zich met één voet in het speelveld afzetten voor een sprongservice). Als er slechts achter één van beide speelhelften te weinig servicezone is, mag er ALLEEN bij de speelhelft met te weinig servicezone met één voet in het speelveld worden geserveerd.	Verduidelijking tekst n.a.v. veelgestelde vraag.
12.5.1-com1 kader TD en lager	De spelers van het team aan service mogen de serveerder of de baan van de bal niet door een individueel of groepsscherf aan het zicht van de tegenstander onttrekken.	Commentaar verwijderd. De regels omtrent schermen zijn gelijkgetrokken voor elk niveau.
12.5.2-com1 kader TD en lager	Een speler of groep spelers van het team aan service maakt een scherm door op het moment van de service de armen te bewegen, te springen, zich zijdelings te bewegen tijdens het uitvoeren van de service, of door bij elkaar te gaan staan en hierdoor de serveerder of de baan van de bal aan het zicht van de tegenstander te onttrekken totdat de bal de passeerruimte is gepasseerd. Als een van beide onzichtbaar is voor het ontvangende team, dan is er sprake van een scherm.	Commentaar verwijderd. De regels omtrent schermen zijn gelijkgetrokken voor elk niveau.
12.5.2-com3 12.5.2-com1	Aan het zicht van de tegenstander onttrekken (individueel of als groepsscherf) is ter beoordeling aan van de 1e scheidsrechter.	Wijziging volgorde commentaren

Spelregel	Tekst	Toelichting
12.5.2-com2	In het kader van 'fair play' mogen teams spelregel 12.5.2 niet gebruiken om een 'opzettelijk scherm' te vormen. Elke handeling van spelers waarmee zij de intentie tonen om te schermen, wordt beschouwd als 'opzettelijk scherm'. Voorbeelden hierbij zijn spelers die duidelijk groeperen met de intentie om te schermen, of een speler die zijn handen boven het hoofd houdt.	Wijziging interpretatie schermen FIVB. De intentie om te schermen is verboden.
12.5.2-com2 kader TD en lager 12.5.2-com3	Wanneer teamleden met hun handen hun hoofd beschermen (handen achter hun hoofd gevouwen) maar zij niet dicht bij elkaar staan en ook tenminste een armlengte uit elkaar staan, is dit toegestaan. Om veiligheidsredenen mogen spelers hun hoofd beschermen met de handen achter het hoofd gevouwen. Zij dienen zich zodanig te positioneren dat dit niet opgevat kan worden als een 'opzettelijk scherm'.	Aanpassing commentaar. Het kader van TD en lager om dit commentaar heen is verwijderd.
12.5.3-com1	De 1e scheidsrechter heeft het recht om een team preventief te waarschuwen (adviseren) tegen 'opzettelijk schermen' vóór ieder fluitsignaal voor toestemming van de service. Indien het serverende team zich niet corrigeert, moet de 1e scheidsrechter het 'opzettelijke scherm' direct affluiten op het moment dat de serveerder de bal raakt bij de uitvoering van de service. Dit 'opzettelijke scherm' wordt dan beschouwd als servicefout conform regel 12.6.1.	Verduidelijking tekst.

Spelregel	Tekst	Toelichting
15.10.3.1-com1 kader TD en lager kader Regio	In regiowedstrijden zonder 2e scheidsrechter, is het volgende van toepassing: De coach, of bij diens afwezigheid de aanvoerder in het speelveld, vraagt een spelerwissel aan bij de 1e scheidsrechter door het maken tonen van het wisselteken.	Wijziging visie in TD en lager m.b.t. definitie aanvraag spelerwissel. In alle wedstrijden die geleid worden door twee scheidsrechters, wordt de definitie van de wisselaanvraag van spelregel 15.10.3.1 gehanteerd. (Wisselspeler betreedt speelklaar de wisselzone). In regiowedstrijden die zonder 2° scheidsrechter worden geleid, blijft het tonen van het wisselteken door de coach, de definitie van de wisselaanvraag.
15.10.3.3-com1 15.10.3.2-com1	Spelregel 15.10.3.2 ziet toe op de in te wisselen speler. Indien de uit te wisselen speler de oorzaak van het oponthoud is dan is dat spelophouden en gaat de spelerwissel wel door.	Commentaar is verplaatst naar de spelregel waar het bij hoort.
15.10.3.2-com2 kader Regio	In regiowedstrijden zonder 2e scheidsrechter, is het volgende van toepassing: Indien de wisselprocedure onnodig lang wordt verlengd, kan de 1° scheidsrechter de spelerwissel weigeren en een maatregel voor spelophouden opleggen. Een voorbeeld hierbij is wanneer het te lang duurt, voordat de wisselspeler speelklaar de wisselzone betreedt, nadat de coach de spelerwissel heeft aangevraagd. Dit is ter beoordeling van de 1e scheidsrechter.	Nieuw commentaar, geldig in regiowedstrijd zonder 2° scheids, ter vervanging van spelregel 15.10.3.2. Spelregel 15.10.3.2 neemt aan dat de wisselaanvraag het betreden van de wisselzone door de wisselspeler is. Omdat de regio zonder 2° scheidsrechter een andere definitie van de wisselaanvraag hanteert, is spelregel 15.10.3.2 hierin niet van toepassing.

Spelregel	Tekst	Toelichting
15.10.3.3-com1 en 15.10.3.3-com2	In regiowedstrijden zonder 2e scheidsrechter, is het volgende van toepassing: Op het moment dat de spelerwissel wordt aangevraagd, kan de 1e scheidsrechter de wisselaanvraag erkennen, ook als de wisselspeler(s) nog niet speelklaar de wisselzone hebben betreden. De 1e scheidsrechter kan de spelerwissel pas toestaan, nadat de wisselspeler(s) speelklaar de wisselzone hebben betreden én de coach de spelerwissel heeft aangevraagd.	Verduidelijking interpretatie wisselprocedure in regio zonder 2e scheidsrechter. Er wordt vermeden dat de coach gestraft wordt met weigering spelerwissel, wanneer hij de bedoeling heeft om juist z.s.m. de 1e scheidsrechter te attenderen van zijn intentie om te wisselen door z.s.m. het wisselteken te tonen, terwijl de wisselspeler misschien nog niet in de wisselzone klaarstaat.
17.1.1-com1	Merkt de scheidsrechter de blessure pas op na afloop van de rally, dan moet hij de situatie beoordelen. Heeft de blessure invloed gehad op het spel van het betreffende team, dan wordt dubbelfout gegeven. Had de blessure geen invloed, dus heeft het team in feite gewoon doorgespeeld of had het team gewoon kunnen doorspelen, dan wordt geen dubbelfout gegeven. Bij dit laatste kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de situatie dat een speler de bal hard op zijn hoofd kreeg en hierdoor wat "dizzy" werd, maar de bal daarna rechtstreeks naar tribune, plafond of iets dergelijks ging en dus voor het team niet meer speelbaar was. In geval van een blessure dienen de scheidsrechters het spel stil te leggen, ALLEEN als de speler een overduidelijke verwonding (of bloedende wond) heeft opgelopen, én er een duidelijk gevaar bestaat voor verder letsel voor de speler zelf, teamgenoten of de tegenstander.	Commentaar is in lijn gebracht met FIVB Casebook en Refereeing Guidelines & Instructions. ‘Invloed op het spel’ is geen criterium voor het afluiten voor blessure. Nadruk ligt op veiligheid.
17.2-com2	Als er een 2e bal binnen de lijnen van het speelveld komt moet altijd worden afgefloten en moet dubbelfout worden gegeven. Het maakt niet uit waar de bal het speelveld binnenkomt.	Commentaar verwijderd. Komt niet meer overeen met FIVB Casebook.

Spelregel	Tekst	Toelichting
17.2-com3 17.2-com2	Als er een 2 ^e bal de speelruimte (of het speelveld) binnenkomt, bepaalt de 1 ^e of 2 ^e scheidsrechter of dat hinder en/of gevaar oplevert voor een van de teams. Als dat het geval is, moet de rally worden afgefloten en moet dubbelfout worden gegeven. Als het geen invloed heeft gehad op het resultaat van de rally, is er geen reden om dubbelfout te geven.	Commentaar in lijn gebracht met FIVB Casebook
19.3.2.7-com1 kader TD en lager	De libero vervangingen mogen plaatsvinden via de zijlijn van de voor-en achterzone en via de achterlijn, zolang die voor de scheidsrechters zichtbaar blijven.	Wijziging visie in TD en lager. Wisselzone is bestemd voor spelerwissels, niet voor libero vervanging.
24.3.2.8-com1 kader TD en lager	de bal die na de service, en na de eerste , de tweede en de derde aanraking door het team over of buiten de antenne gaat aan zijn kant van het speelveld.	Wijziging visie in TD en lager. De 2 ^e scheidsrechter heeft óók de verantwoordelijkheid om te fluiten, wanneer de bal na de <u>eerste</u> aanraking door het team over/buiten de antenne gaat aan zijn kant van het speelveld. Dit is in lijn met de regel in TD en lager, waarbij een bal niet teruggehaald mag worden, wanneer de bal het vlak van het net geheel of gedeeltelijk in de zijruimte is gepasseerd.

2. Veranderingen in de HIA

~~Doorgestreept~~ is verwijderd

Rood is nieuw

HIA	Tekst	Toelichting
4.3 kader TD en lager	De wisselers en teamstafleden moeten zich nabij hun spelersbank in de eigen vrije zone bevinden mogen ook staan in de vrije zone nabij hun spelersbank, maar niet in de wisselzone.	Correctie tekst. Oude tekst suggereert dat wisselers en teamstafleden in de TD en lager zich in de vrije zone MOETEN bevinden. Wisselers en teamstafleden mogen natuurlijk ook zitten op de spelersbank. En wisselers mogen ook plaatsnemen in de warming-up ruimte.
7.5	Het aangeven van de start van de tien (of zes) minuten inspeeltijd gebeurt door de 1 ^e scheidsrechter als volgt: je fluit en steekt twee handen omhoog met (tien of zes) tien gespreide vingers. Indien de inspeeltijd zes minuten bedraagt, omdat elk van beide teams van tevoren een ander speelveld tot zijn beschikking had (zie spelregel 7.2.1), wordt de start van de inspeeltijd met zes gespreide vingers aangegeven.	Verduidelijking tekst. De oude tekst werd zeer vaak verkeerd geïnterpreteerd. Er werd vaak niet begrepen dat de '(of zes)' minuten betrekking had op spelregel 7.2.1.
7.5 kader TD en lager	Indien de teams bij het de warming-up aan het net niet zelf wisselen van aanval buiten naar aanval midden (na ongeveer vier resp. twee minuten), kan de 1e scheidsrechter hiervoor fluiten.	Correctie typo's.

HIA	Tekst	Toelichting
11.2	Komt een speler van team A op de middenlijn met een voet in contact met (trappen op, stoten tegen) een voet van een speler van team B, dan is dat slechts fout als dit naar de mening van de scheidsrechter met opzet geschiedt. Een aanraking die per ongeluk gemaakt wordt moet des niet automatisch worden afgefloten, als er geen sprake is van hinderen. Eén en ander geldt ook wanneer een aanvaller of een en blokkeerder bij het neerkomen op de middenlijn elkaars voet(en) raken, dan wel of als bij het doorveren de knieën van betrokkenen elkaar boven de middenlijn raken.	Correctie en verduidelijking tekst.
12.4	De 1e scheidsrechter moet letten op het schermen tijdens de uitvoering van de service. Scheidsrechters moeten direct vanaf het begin van de wedstrijd strenger zijn in het voorkomen dat de teams een opzettelijk scherm creëren met het excuus van "tactiek". [...]	Verduidelijking tekst.
12.8	[...] fout omtrent 'opzettelijk schermen', indien het team zich niet corrigeert, nadat de 1e scheidsrechter het team heeft geïnstrueerd om zich te onthouden van opzettelijk schermen. [...]	Verduidelijking tekst.
15.7	Het aanvragen van een spelerswissel begint op het moment dat een speler de wisselspeler in de wisselzone komt. [...]	Verduidelijking tekst.

HIA	Tekst	Toelichting
15.7 kader TD en lager kader Regio	[...] Deze regel geldt niet in de Topdivisie en lager. Daar dient de coach het officiële wisselteken te maken bij een aanvraag voor een wissel én de speler(s) dienen klaar te staan. Als een regiowedstrijd door 1 scheidsrechter wordt geleid, geldt er een andere definitie van de wisselaanvraag. Daar dient de coach het wisselteken te tonen om de spelerwissel aan te vragen. Op het moment dat de coach het wisselteken toont, hoeft de wisselspeler nog niet per se speelklaar in de wisselzone te staan. Wel zal de 1e scheidsrechter erop toezien dat de wisselprocedure niet onnodig lang duurt.	Commentaar verwijderd vanwege nieuwe visie in TD en lager m.b.t. definitie wisselaanvraag. <u>TD en lager</u> 2^e scheidsrechter dient pas te fluiten op het moment dat de wisselspeler speelklaar in de wisselzone komt om de wisselaanvraag te erkennen. Coach hoeft geen wisselteken te tonen. <u>Regio</u> Commentaar toegevoegd vanwege nieuwe visie wisselprocedure in regiowedstrijd zonder 2^e scheidsrechter.
15.11	Voor aanvang van de set is een spelerwissel toegestaan, die genoteerd moet worden als een reglementaire spelerwissel. De wissel moet wel in de tablet ingevoerd worden. {begin kader TD en lager} Ook bij de aanvraag van zo'n 'gewone' spelerswissel moet de coach het officiële wisselteken maken. In de Superdivisie en lager wordt de wissel ingevoerd door de teller. {einde kader TD en lager} {begin kader SD en lager} In de Superdivisie en lager wordt de wissel ingevoerd door de teller {einde kader SD en lager} Bij de aanvraag van zo'n 'gewone' spelerwissel voor aanvang van de set, dient de coach wel een wisselteken te tonen.	Correctie tekst. Volgens spelregel 15.10.3.1 dient de coach het wisselteken te tonen, wanneer hij voor aanvang set een spelerwissel aanvraagt. Dit is ongeacht het niveau. Het is dus incorrect dat dit in het kader stond van TD en lager.

HIA	Tekst	Toelichting
23.8	Als er een 2e scheidsrechter is, dient de 1e scheidsrechter opstellingsfouten van het ontvangende team niet af te fluiten, omdat hij het exacte moment waarop deze fout gemaakt wordt, niet kan zien.	Nieuw commentaar toegevoegd in lijn met FIVB Casebook.
28.14 29.14	Wanneer een bal het verticale vlak van het net niet volledig passeert na de derde aanraking door het team, dan: - is het teken T11 (17) "2 keer spelen" als dezelfde speler de bal weer raakt. - is het teken T11 (18) "4 keer spelen" als een andere speler de bal weer raakt.	Correctie nummering. 28.14 moet 29.14 zijn, omdat deze onder Hoofdstuk 29 staat.